

Język polski kl. VIII b - 05.06.2020 r. - Dorota Kalata

Temat: **List motywacyjny - ćwiczenia redakcyjne.**

1. Pracując z podręcznikiem *Gramatyka i stylistyka* (str. 123–126) poznaj:

- cechy listu motywacyjnego,
- jego układ graficzny – dobrym przykładem jest list motywacyjny zawarty w ćwiczeniu 1. (zeszyt ćwiczeń, str. 233). Przeczytaj go i wykonaj polecenie.

2. Poszczególne punkty listu motywacyjnego uporządkuj we właściwej kolejności- ćw. 2. str.234 zeszyt ćwiczeń.

3. Dokończ rozpoczęty list motywacyjny - dopisz wiarygodne argumenty. Wymyśl i zapisz w odpowiednim miejscu, do kogo taki list mógłby być adresowany - ćw. 3. str. 234 zeszyt ćwiczeń.

4. Przeczytaj jeszcze jeden list motywacyjny, który znajduje się w podręczniku (ćw. 3. str.127 i wykonaj ustnie polecenia.

5. Napisz list motywacyjny do wybranej szkoły.

Materiał do egzaminu

Przypomnij sobie informacje dotyczące życia i twórczości Jana Kochanowskiego i Adama Mickiewicza.

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym „Tren I, V, VII i VIII”

1. W którym wieku żył Jan Kochanowski i jaka to była epoka? XVI wiek; renesans/odrodzenie
2. Wymień miejsca, w których studiował poeta. Studiował w Akademii Krakowskiej, potem w Padwie i Bolonii.
3. U którego króla pełnił funkcję sekretarza? Jaki to okres jego życia? Był sekretarzem króla Zygmunta Augusta (okres dworski)
4. Gdzie osiedlił się poeta w 1570 roku? Jaki to okres jego życia? Osiadał w Czarnolesie (okres czarnoleski)
5. Odrodzenie – inaczej renesans – to epoka, której nadrzędnym hasłem było zdanie zaczerpnięte ze starożytności „Człowiekiem jestem i nic co ludzkie nie jest mi obce”. W centrum zainteresowania twórców renesansu był człowiek i wszystkie jego sprawy (antropocentryzm). Kto jest autorem tych słów? Terencjusz
6. Wymień cechy fraszki jako gatunku literackiego. Fraszka (wł. frasca – dosłownie gałązka; przenośnie: drobiazg, błahostka) – to krótkie wierszowane utwory, podejmujące różnorodną tematykę, czasem o żartobliwym charakterze. Często kończą się puentą, czyli zaskakującym, nieoczekiwanym zakończeniem.
7. Wymień trzy tytuły znanych Ci fraszek Jana Kochanowskiego. np. Na zdrowie, Na dom w Czarnolesie, Na lipę
8. Wymień cechy pieśni jako gatunku literackiego. Pieśń jest utworem lirycznym wywodzącym się ze starożytnych śpiewów obrzędowych, wykonywanych zwykle przy akompaniamencie muzyki. Gatunek ten charakteryzuje się uproszczoną budową, układem stroficznym, często występującymi refrenami oraz rytmiczną. Ze względu na podejmowaną tematykę wyróżniamy m.in. pieśni pochwalne, dziękczynne, błagalne, patriotyczne, żałobne, biesiadne i miłosne.
9. Wymień rodzaje pieśni ze względu na podejmowaną przez nie tematykę. Ze względu na podejmowaną tematykę wyróżniamy m.in. pieśni pochwalne, dziękczynne, błagalne, patriotyczne, żałobne, biesiadne i miłosne.
10. Nazwij i omów trzy środki poetyckie użyte przez poetę w pierwszych dwóch wersach pieśni **Czego chcesz od nas, Panie.** „Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary? Czego za dobrodziejstwa, którym nie masz miary?”
 - apostrofa: bezpośredni zwrot do Boga (zaakcentowanie adresata wiesz, stwarza podniosły i uroczysty ton

wypowiedzi)

- pytanie retoryczne: pytanie nie wymagające odpowiedzi (sformułowane dla podkreślenia treści całej wypowiedzi)

- anafora: powtórzenie tego samego wyrazu lub kilku wyrazów na początku kolejnych, podobnie skonstruowanych zdań, strof, wersów (służy podkreśleniu Boskiej wszechmocy)

11. Wymień cechy trenu jako gatunku literackiego. Tren to gatunek liryczny wywodzący się z literatury starożytnej Grecji. Wyraża żal, smutek po czyjejś śmierci, przedstawia zalety i zasługi zmarłej osoby. W starożytności treny poświęcano wybitnym postaciom – władcom, wodzom, bohaterom.

12. Kto po raz pierwszy uczynił dziecko bohaterem trenów? Jan Kochanowski

13. Jak miała na imię córka poety, która zmarła około 1580 roku? Urszula

14. Ile lat miała wówczas dziewczynka? dwa i pół roku

Adam Mickiewicz „Reduta Ordona”

1. Gdzie i kiedy dzieje się akcja „Reduty Ordona”? Podczas powstania listopadowego (1830–1831) w Warszawie na Woli.

2. Kim był Julian Ordon? To postać rzeczywista. Julian Ordon to dowódca fortu na Woli podczas obrony Warszawy w czasie powstania listopadowego (1830–1831).

3. Co to jest reduta? To rodzaj budowli fortyfikacyjnej, samodzielne stanowisko obronne w pasie fortyfikacji okalających Warszawę.

4. Kto jest narratorem utworu? Narratorem jest adiutant – Stefan Garczyński.

5. W jaki sposób autor przedstawił wojska polskie i rosyjskie? na zasadzie kontrastu (reduta: „sześć tylko miała armat”, naprzeciwko „dwieście armat grzmiało”)

6. Dlaczego Ordon wysadził redutę? Ponieważ stronie polskiej zabrakło amunicji, wiedział, że przegrają, a jego żołnierze zginą lub dostaną się do niewoli. Dlatego wolał wysadzić redutę, wówczas zginęli wszyscy. Oni i wrogowie. Ordon ukazany został przez Mickiewicza jako legendarnego, bohaterskiego dowódcę, który poświęcił swoje życie w obronie ojczyzny. To heroizacja bohatera.

7. Czy w rzeczywistości Ordon ginie w czasie walki o redutę? Prawda historyczna. W rzeczywistości Julian Ordon przeżył wybuch reduty i dostał się do niewoli.

Adam Mickiewicz „Śmierć Pułkownika”

1. Kto jest bohaterem wiersza? Kim była ta osoba/jaką funkcję pełniła? Emilia Plater – polska hrabianka, kapitan Wojska Polskiego w czasie powstania listopadowego

2. Dlaczego bohaterka wiersza to postać wyjątkowa? Emilia Plater przebrała się za mężczyznę, ścięła włosy i wzięła udział w powstaniu listopadowym. Sformułowała oddział żołnierzy i ruszyła do walki. Wykazała się szczególnym męstwem i odwagą. Zmarła z wycieńczenia po upadku powstania.

3. Każda strofa wiersza to oddzielny obraz. O co prosi chory Pułkownik w drugiej zwrotce? Chce zobaczyć swego konia i żołnierski rynsztunek.

*„Kazał konia Pułkownik kulbaczyć,
Konia w każdej sławnego potrzebie;
Chce go jeszcze przed śmiercią obaczyć,
Kazał przywieść do izby — do siebie.
Kazał przynieść swój mundur strzelecki,
Swoją kordelas i pas i ładunki;
Stary żołnierz, — on chce, jak Czarniecki,
Umierając, swe żegnać rynsztunki”*

4. Odbiorca na początku nie wie, kim jest konający żołnierz. Bohatera otacza aura tajemniczości. Na podstawie opisanych sytuacji czytelnik może się zorientować, że jest to ktoś bardzo ważny i zasłużony – domku leśnika pilnują strażę, do umierającego dowódcy schodzi się lud. Na podstawie dołączonej tabeli napisz, która zwrotka wiersza odsłania prawdę o bohaterze.

Strofa 1 W leśnej chacie ciężko chory Pułkownik – wokół niego zgromadzili się prości ludzie i żołnierze.

Strofa 2 Pułkownik ma ostatnie życzenie – chce zobaczyć swego konia i żołnierski rynsztunek.

Strofa 3 Umierający przyjmuje ostatnie namaszczenie, wszyscy zgromadzeni płaczą.

Strofa 4 Wczesnym rankiem lud żegna się z martwym Pułkownikiem.

Strofa 5 Wszyscy zgromadzeni zauważają, że dzielnym rycerzem była piękna kobieta – Emilia Plater.

Dopiero ostatnia zwrotka odsłania prawdę o bohaterze.

Adam Mickiewicz „Świtezianka”

1. **Wymień głównych bohaterów utworu.** Strzelec i tajemnicza dziewczyna
2. **Na podstawie podanych cytatów określ miejsce akcji.** „Brzegami sinea Świtezi wody”, „Pośrodku gęstej leszczyny”, „W tutejszym borze”, „Pod tym się widzą modrzewiem”. jezioro Świtez i las w jego okolicy
3. **Na podstawie podanych cytatów określ porę doby i roku.** „Idą przy świetle księżycy”, „Każdą noc prawie, o jednej porze” „Minęło lato, żółkniały liście / I dżdżysta nadchodzi pora”. pora doby: noc, pora roku - koniec lata.
4. **Wypisz z podanego fragmentu epitety określające młodzieńca.** „Jakiż to chłopak piękny i młody? / Jaka to obok dziewica? / Brzegami sinea Świtezi wody / Idą przy świetle księżycy”. piękny i młody
5. **Wypisz z podanego fragmentu epitety określające dziewczynę.** „Powiedz mi, piękna, luba dziewczyno, / Na co nam te tajemnice”. piękna, luba
6. Co ślubował dziewczynie strzelec? wierność i miłość
7. **Dlaczego został ukarany?** Bo nie dotrzymał danej dziewczynie przysięgi wierności.
8. **Jaka kara spotkała strzelca?** Za złamane przysięgi został surowo ukarany i przemieniony w drzewo, miał także cierpieć wieczne pragnienie.
9. **Ułóż we właściwej kolejności plan wydarzeń.** a) Zdrada i niedotrzymanie przysięgi – 3 b) Obietnice młodzieńca – 2 c) Zemsta i kara dla niewiernego kochanka – 4 d) Miłość chłopca i dziewczyny – 1
10. **Na podstawie tekstu ballady wyodrębnij elementy fantastyczne i realistyczne:** Świtezianka – nimfa wodna, osoba strzelca, miejsce spotkań kochanków, płasanie po powierzchni wody, jęki dające się słyszeć pod modrzewiem, złożenie i niedotrzymanie przysięgi
Elementy realistyczne: osoba strzelca, miejsce spotkań kochanków, złożenie i niedotrzymanie przysięgi. Elementy fantastyczne: Świtezianka – nimfa wodna, płasanie po powierzchni wody, jęki dające się słyszeć pod modrzewiem
11. **Wymień najważniejsze cechy ballady jako gatunku literackiego.** Ballada – wierszowana opowieść o niezwykłych, często fantastycznych zdarzeniach, o których opowiada narrator; utrzymana w nastroju tajemniczości i grozy; temat czerpie z baśni, legend, wierzeń ludowych.

Adam Mickiewicz „Dziady cz. II”

1. **Na czym polegał obrzęd dziadów i kto mu przewodniczył?** Dziady to obrzęd wywoływania duchów zmarłych przodków. Uroczystości przewodniczył Guślarz, który za pomocą zaklęć i magicznych czynności przywoływał duchy zmarłych, by pomóc im w uzyskaniu drogi do nieba.
2. **Jakie trzy kategorie duchów wywołał Guślarz?** lekkie, średnie i ciężkie
3. **Za co cierpieli Józio i Różia?** W krótkim ziemskim życiu nie zaznali trosk ani goryczy.
4. **O co proszą aniołki wywołane przez Guślarza?** o dwa ziarenka gorczycy
5. **Kim było widmo złego pana?** Zły pan był dziedzicem wioski – to bezwzględny i okrutny człowiek wobec swoich poddanych.
6. **Kogo symbolizuje kruk?** żebraka, który ukradł z ogrodu dziedzica kilka jabłek
7. **Kogo symbolizuje sowa?** wieśniaczkę, wdowę z małym dzieckiem, którą dziedzic w wigilię wyrzucił, mimo że w domu miała chorą matkę, a jej córkę zabrał właściciel wioski do dworu
8. **O co prosi widmo złego pana?** o odrobinę jadła, jednak chór ptaków nocnych mu to uniemożliwia
9. **Za co cierpi pasterka Zosia?** Zosia gardziła uczuciami chłopców starających się o jej rękę, żyła w oderwaniu od ziemskich, ludzkich spraw.
10. **Ile lat miała pasterka Zosia, kiedy zmarła?** 19 lat
11. **Ile lat będzie trwało jeszcze jej cierpienie?** Przez dwa lata będzie musiała się błąkać jeszcze między niebem a ziemią.
12. **O co prosi pasterka Zosia?** by chłopcy przyciągnęli ją na ziemię.
13. **Które duchy wypowiedziały następujące przesłania?** a) „Bo słuchajcie i zważcie u siebie, że według Bożego rozkazu, kto nie zaznał goryczy ni razu, ten nie dozna słodyczy w niebie” aniołki: Józio i Różia
b) „Bo słuchajcie i zważcie u siebie, że według bożego rozkazu, kto nie dotknął ziemi ni razu, ten nigdy nie może być w niebie” pasterka Zosia
c) „Tak, muszę dręczyć się wiek wiekiem, sprawiedliwe zrządzenie Boże, bo kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże” widmo złego pana.

Adam Mickiewicz „Sonety krymskie”

1. Z ilu utworów składają się „Sonety krymskie”? z 18 utworów

2. Czym charakteryzuje się sonet jako gatunek literacki? Sonet to utwór poetycki składający się z 14 wersów, które podzielone są na dwie strofy czterowersowe i dwie trójwersowe (tercyny) o ścisłym układzie rymów. Osiem pierwszych wersów zawiera na ogół część opisową lub narracyjną, a sześć końcowych wersów zawiera refleksję liryczną bądź filozoficzną.

3. Co opisują dwie pierwsze zwrotki sonetu „Stepy akermańskie”? ogólny widok stepu, bezkres; zieleni trawy, błyszczący Dniestr/Krym

„Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,

Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi,

Śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,

Omijam koralowe ostrowy burzanu.

Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu;

Patrzę w niebo, gwiazd szukam, przewodniczek łodzi;

Tam z dala błyszczy obłok? tam jutrenka wschodzi?

To błyszczy Dniestr, to weszła lampa Akermanu”

4. Jakie uczucia cechują osobę mówiącą w wierszu w III i IV zwrotce? Nadzieja, wiara; „Jedźmy, nikt nie woła” – rezygnacja, poczucie pustki, osamotnienia

„Stójmy! — Jak cicho! — Słyszę ciągnące żurawie,

Których by nie dościgły żrenice sokoła;

Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie,

Kędy wąż śliską pierś dotyka się ziola.

W takiej ciszy — tak ucho natężam ciekawie,

Że słyszałbym głos z Litwy. — Jedźmy, nikt nie woła!”

5. Nazwij podane środki poetyckie: a) suchy przestwór – epitet b) wśród kwiatów powodzi – metafora (przenośnia)

Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz”

1. Podaj pełen tytuł „Pana Tadeusza”. „Pan Tadeusz, czyli ostatni zajazd na Litwie

2. Gdzie dzieje się akcja utworu? We dworze szlacheckim Soplicowo i jego okolicy (las, zamek Horeszków, pobliski zaścianek) niedaleko Nowogródka na Litwie.

3. Wskaż trzy główne wątki w „Panu Tadeuszu”. spór o zamek, losy Jacka Soplicy – Księdza Robaka, miłość Tadeusza i Zosi

4. Dlaczego Jacek Soplica zabija Stolnika? Ze złości, po tym, jak Stolnik nie wyraża zgody na jego małżeństwo z Ewą Horeszkówną.

5. Kim dla Jacka był Tadeusz? synem

6. Czyją córką była Zosia? Ewy – córki Stolnika

7. Kim był ksiądz Robak? Ksiądz Robak – czyli Jacek Soplica. Bernardyn emisariusz przygotowujący litewską szlachtę do narodowego powstania. Pokorny, tajemniczy, odważny. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Legii Honorowej.

8. Do kogo lub do czego skierowana jest inwokacja? Do Litwy – ojczyzny Mickiewicza oraz do Matki Boskiej Ostrobramskiej

9. Kto na cymbalach przedstawił historię Polski ukazaną dźwiękami? Żyd Jankiel

10. Wskaż co najmniej trzy cechy epepeji narodowej. Epopeja (epos) – utwór epicki pisany wierszem. Składa się z wielu wątków, rozpoczyna go inwokacja, czyli odmiana apostrofy, w której autor zazwyczaj prosi muzy o natchnienie. Utwór w podniosłym, poważnym i patetycznym stylu prezentuje dzieje wybitnych bohaterów na tle wydarzeń przełomowych dla danej zbiorowości. Epopeją narodową zwane jest zazwyczaj jedno wybitne dzieło w literaturze narodowej, które najwierniej oddaje charakterystyczne dla epoki rysy narodu lub jego warstwy społeczne w przełomowym momencie dziejów; zachowuje jednocześnie wysoki poziom artyzmu.

11. Z ilu sylab składa się każdy wers Pana Tadeusza? Całość poematu jest napisana trzynastozgłoskowcem, czyli każdy wers liczy 13 sylab (z wyjątkiem fragmentów Księgi X, a Epilog jedenastozgłoskowcem).

Utrwal informacje dotyczące tych utworów, do których pytania sprawiły Ci problem.